

ГІГІЄНІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА УМОВ ПРАЦІ ПРИ ПЕРЕРОБЦІ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ

Іващенко М.Ю.¹, Скрипник О.С.²

*¹ Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова, м. Харків*

² Державний біотехнологічний університет, м. Харків

Переробка твердих побутових відходів (ТПВ) – вкрай важлива, але водночас і одна з найнеблагополучніших у гігієнічному плані галузей. Працівники, зайняті у цій сфері, щодня стикаються з безліччю факторів, що надають несприятливий вплив на їхнє здоров'я.

Розглянуто основні аспекти гігієнічної характеристики умов праці таких підприємств. Насамперед впливають фізичні чинники. На робочих місцях переробки ТПВ часто є шум, вібрація, пил і різкі перепади температур. Сміттесортувальні та переробні лінії створюють високий рівень шуму, який при тривалому впливі може призвести до зниження слуху та дратівливості. Пил, у тому числі мікроскопічні частинки пластику та паперу, викликає подразнення дихальних шляхів та алергічні реакції.

По-друге, впливають хімічні небезпечні та шкідливі фактори. ТПВ містять різні хімічні сполуки: важкі метали, розчинники, миючі засоби, фталати, феноли та інші. Працівники можуть піддаватися дії парів аміаку, сірководню, метану та інших газів, що утворюються в процесі розкладання органічних відходів. Ці речовини небезпечні для дихальної системи і можуть токсично впливати на організм.

По-третє, не останнє місце посідають біологічні фактори. У побутових відходах присутні патогенні мікроорганізми, яйця гельмінтів, грибки та пліснява. Існує високий ризик інфікування через мікротравми шкіри, слизові оболонки та при вдиханні зараженого повітря. Персонал має бути вакцинований та забезпечений засобами індивідуального захисту.

Робота з відходами пов'язана з емоційним навантаженням – неприємні запахи, бруд, низький соціальний статус професії, а також часто монотонність праці. Усе це група психофізіологічних чинників, що може викликати хронічний стрес, зниження мотивації, депресії.

Для оцінки умов праці застосовуються методи виробничого контролю, вимірювання шкідливих факторів, аналіз захворюваності серед персоналу тощо. Організація зобов'язана забезпечувати працівників засобами індивідуального захисту, санітарно-побутовими приміщеннями та режимами праці, що знижують шкідливий вплив, а також організовувати регулярні медогляди.

Робота на підприємствах з переробки ТПВ пов'язана з впливом цілого комплексу шкідливих факторів – фізичних, хімічних, біологічних та психофізіологічних. Гігієнічна оцінка умов праці необхідна для своєчасного виявлення ризиків та реалізації профілактичних заходів, спрямованих на збереження здоров'я працівників та підвищення безпеки на виробництві.